

Súd: Okresný súd Čadca
Spisová značka: 8C/3/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5318200138
Dátum vydania rozhodnutia: 02. 10. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Lýdia Stehurová
ECLI: ECLI:SK:OSCA:2020:5318200138.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Č a d c a sudkyňou Mgr. Lýdiou Stehurovou v právnej veci žalobkyne C. F., X.. XX.X.XXXX, L. H. XXXX/XX, XXX XX Č., zastúpenej JUDr. Stanislavom Záhumenským, advokátom so sídlom Fraňa Kráľa 1504, 022 01 Čadca, IČO: 37 811 100, proti žalovanému E. F., X.. X.X.XXXX, X. L. H. XXXX/XX, XXX XX Č., V.. Č.. H. Č., o zrušenie práva spoločného nájmu bytu takto

rozhodol:

I. Z r u š u j e právo spoločného nájmu družstevného bytu č. XX, nachádzajúceho sa na X. poschodí bytového domu súp. č. XXXX, vo vchode X, na H. N. Y. Č. a u r č u j e , že nájomcom bytu bude ďalej ako členka družstva žalobkyňa.

II. Žalovanému bytovú náhradu n e p r i z n á v a .

III. Žalobkyňa m á voči žalovanému nárok na náhradu trov konania, o výške ktorej bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti rozsudku, v rozsahu 100 %.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobkyňa sa žalobou doručenou súdu dňa 16.1.2018 domáhala zrušenia práva spoločného nájmu družstevného bytu č. XX, nachádzajúceho sa na X. poschodí, vo vchode L. bytového domu súp. č. XXXX, na H. N. Y. Č., ktorý vznikol na základe nájomnej zmluvy o prenechaní družstevného bytu do užívania zo dňa 21.6.1995, odkazujúc na to, že rozsudkom Okresného súdu Čadca, vydaným vo veci 16C/221/2014, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 27.5.2015, bolo manželstvo strán sporu rozvedené, pričom súd už v tomto rozhodnutí konštatoval, že pobyt žalovaného nie je známy, nakoľko ten začiatkom 90. rokov odišiel do Čiech a žalobkyňa nemá o ňom už viac ako 23 rokov žiadnu informáciu. Žalovaný si neplnil v rozhodnom období ako otec ani vyživovaciu povinnosť, dokonca žalobkyňa podala naňho z uvedeného dôvodu i trestné oznámenie. Trestné stíhanie bolo odložené práve z dôvodu, že pobyt žalovaného nebol známy. Na doplňujúce otázky súdu, v nadväznosti na predbežné právne posúdenie, na pojednávaní prostredníctvom právneho zástupcu žalobkyňa doplnila, že žiada, aby súd zároveň rozhodol aj o nároku žalovaného na bytovú náhradu, a to tak, že mu ju neprizná, v nadväznosti na dlhodobý faktický stav, keď by to bolo zároveň i v rozpore s dobrými mravmi. V čase uzavretia nájomnej zmluvy žalobkyňa bola a naďalej je členkou družstva. Naďalej býva v uvedenom byte, žije v ňom sama, nakoľko deti sú už plnoleté. Sama uhrádza nájomné a platí i za služby spojené s užívaním bytu. Bolo to tak už od opustenia spoločnej domácnosti žalovaným, ktorý sa nepodieľal na ich úhradách a ani na výživnom na deti.

2. Žalovaný, ktorému bola žaloba doručená v súlade s § 116 ods. 2 CSP oznámením na úradnej tabuli súdu účinne dňom 23.4.2020, sa k žalobe nevyjadril, v spore zostal nečinný.

3. Súd na prejednanie uvedeného sporu nariadil pojednávanie, ktoré vykonal v neprítomnosti žalovaného, ktorý svoju neprítomnosť neospravedlnil a nepožiadaval o odročenie pojednávania z

dôležitého dôvodu. Predvolanie na termín pojednávania súd považoval za doručené fikciou, a to dňom 29.6.2020. Zákonnú lehotu na prípravu pojednávania v zmysle § 178 ods. 2 CSP považoval za zachovanú. Pojednávania sa nezúčastnila ani žalobkyňa, avšak tá nevzniesla ako dôkazný návrh svoj výsluch, preto súd vykonal pojednávanie len v prítomnosti jej právneho zástupcu. Na pojednávaní vykonal dokazovanie oboznámením listinných dôkazov, vrátane aktuálneho výpisu z listu vlastníctva, ktorý obstaral v súlade s § 185 CSP a doplnil skutkový stav, v súlade s § 150 ods. 2 CSP (viď odsek 1 odôvodnenia). Na základe vykonaného dokazovania zistil nasledovný skutkový stav a vyvodil z neho nasledovné právne závery:

4. Z pripojeného spisu 16C/221/2014 mal zistené nasledovné skutočnosti: Už v návrhu na rozvod manželstva, ktorý žalobkyňa podala na Okresný súd v Čadci dňa 29.2.2014, uviedla, že s manželom nežije 21 rokov v spoločnej domácnosti a od tohto času nemá o ňom žiadne správy. Manžel sa nikdy neozval a neplatil ani výživné na maloletú dcéru, v súčasnosti už dospelú. Polícia po ňom pátrala bezvýsledne, preto nevie, či je vydatá alebo vdova a spôsobuje jej to problémy. Chce si dať život do poriadku. Rozsudkom č. konania 16C/221/2014-40 zo dňa 27.4.2015 súd manželstvo žalobkyne a žalovaného rozviedol. Rozsudok súdu o rozvode manželstva nadobudlo právoplatnosť dňa 27.5.2015.

5. Z nájomnej zmluvy zo dňa 21.6.1995 o prenechaní družstevného bytu do užívania na čl. 4 spisu mal súd zistené, že bola uzavretá medzi žalobkyňou ako členkou družstva a S. R. L. G. Č.. Predmetom nájmu bol družstevný byt č. XX na X. poschodí, v bytovom dome so súp. č. XXXX, nachádzajúcom sa na H. N. Y. Č.. Uvedený byt bol prenechaný S. R. L. G. členke družstva C. F., X.. XX.X.XXXX, a to dňom 1.7.1995. Z článku 3 zmluvy mal súd zistené, že v zmysle ustanovení § 703 a 704 Občianskeho zákonníka vznikol spoločný nájom bytu manželmi. Spoločným nájomcom sa stal manžel členky E. F., X.. X.X.XXXX. Z článku 9 zmluvy vyplýva, že nájomná zmluva sa uzatvára na dobu neurčitú.

6. Z čiastočného výpisu z listu vlastníctva č. XXXX, aktuálneho ku dňu rozhodovania súdu, obstaraného súdom v súlade s § 185 CSP, mal súd zistené, že výlučným vlastníkom vyššie uvedeného bytu je S. R. L. G.R., D. XXX, Č..

7. Zo správy o výsledku policajného preverovania zo dňa 24.1.1996 na čl. 9 vyplýva, že Obvodné oddelenie PZ SR Č. žalobkyňu vo veci jej oznámenia na manžela E. F. ohľadom neplnenia jeho vyživovacej povinnosti na dieťa, informovalo, že vykonáva pátranie po menovanom, doposiaľ však nie je jeho pobyt známy.

8. Z uznesenia OO PZ SR Čadca č. ORP-573/95 zo dňa 30.12.1998 vyplýva, že vec podozrenia z trestného činu zanedbania povinnej výživy, ktorej sa mal dopustiť podozrivý E. F., X.. X.X.XXXX, príslušný orgán činný v trestnom konaní odložil, nakoľko sa nepodarilo zistiť skutočnosti, ktoré by oprávňovali začať trestné stíhanie voči konkrétnej osobe. Z odôvodnenia uznesenia vyplýva, že počas preverovania sa zistilo, že menovaný od konca roka opustil miesto trvalého bydliska a odišiel na neznáme miesto, pričom od tejto doby nedal o sebe matke dieťaťa žiadnu správu a výživné na dieťa neplatil. Zistiť miesto jeho pobytu sa nepodarilo ani u ďalších jeho príbuzných. Z uvedeného dôvodu bolo po ňom vyhlásené i pátranie, ktoré nebolo úspešné. Z vyššie uvedených dôvodov nebolo možné podozrivého vypočuť a nepodarilo sa zistiť skutočnosti, ktoré by oprávňovali trestne ho stíhať.

9. Z výsledkov lustrácie v Registri obyvateľov SR, naposledy súdom učinenej dňa 1.7.2020 na čl. 37 spisu, vyplýva u žalovaného evidovaný trvalý pobyt s dátumom prihlásenia 16.7.2014 S. Č. (pobyt mimo SR - nie).

10. Podľa § 703 ods. 2 Občianskeho zákonníka (ďalej len OZ) ak vznikne len jednému z manželov za trvania manželstva právo na uzavretie zmluvy o nájme družstevného bytu, vznikne so spoločným nájmom bytu manželmi aj spoločné členstvo manželov v družstve; z tohto členstva sú obaja manželia oprávnení a povinní spoločne a nerozdielne.

Podľa § 705 ods. 1, 2, 3 OZ ak sa rozvedení manželia nedohodnú o nájme bytu, súd na návrh jedného z nich rozhodne, že sa zrušuje právo spoločného nájmu bytu. Súčasne určí, ktorý z manželov bude byť ďalej užívať ako nájomca. (2) Ak nadobudol právo na uzavretie zmluvy o nájme družstevného bytu jeden z rozvedených manželov pred uzavretím manželstva, zanikne právo spoločného nájmu bytu rozvodom; právo užívať byt zostane tomu z manželov, ktorý nadobudol právo na nájom bytu pred uzavretím

manželstva. V ostatných prípadoch spoločného nájmu družstevného bytu rozhodne súd, ak sa rozvedení manželia nedohodnú, na návrh jedného z nich o zrušení tohto práva, ako aj o tom, kto z nich bude ako člen družstva ďalej nájomcom bytu; tým zanikne aj spoločné členstvo rozvedených manželov v družstve.

Podľa § 712a ods. 8 OZ ak ide o prípady podľa § 705 ods. 1 a 2 druhej vety môže súd, ak sú na to dôvody hodné osobitného zreteľa, rozhodnúť, že rozvedený manžel má právo len na náhradné ubytovanie alebo na prístrešie. Ak sa rozvedený manžel za trvania manželstva alebo po rozvode manželstva voči druhému manželovi alebo voči blízkej osobe, ktorá s ním býva spoločne v byte, dopúšťal alebo dopúšťa fyzického násillia alebo psychického násillia, súd rozhodne, že bytová náhrada mu nepatrí.

11. Ustanovenie § 703 ods. 2 Občianskeho zákonníka sa týka vzniku spoločného nájmu bytu manželmi k družstevnému bytu (za družstevný byt sa považuje byt vo vlastníctve bytového družstva, nie iba byt bývalých tzv. stavebných bytových družstiev, ktoré boli pretransformované podľa § 765 Obchodného zákonníka). V prípade družstevného bytu je nájom bytu spojený s členstvom v bytovom družstve. Ak vznikne len jednému z manželov za trvania manželstva právo na uzavretie zmluvy o nájme, vznikne s právom spoločného nájmu i spoločné členstvo manželov v družstve. Právo na pridelenie družstevného bytu a právo nájmu družstevného bytu vzniká časovo odlišne. Vznik spoločného členstva manželov v družstve a vznik spoločného nájmu družstevného bytu je viazaný na okamih uzavretia dohody o odovzdaní a prevzatí bytu (nájomnej zmluvy) - R 34/1983.

12. Aby súd mohol rozhodnúť o zrušení spoločného nájmu bytu manželmi, musel skúmať jeho vznik a existenciu. Z vykonaného dokazovania mal za nesporné a za preukázané zároveň splnenie všetkých predpokladov vzniku spoločného nájmu družstevného bytu manželmi (žalobkyňou a žalovaným). Súd ustálil, že právo na pridelenie družstevného bytu vzniklo jednému z manželov za trvania manželstva, v danom prípade žalobkyňi, ktorej za trvania manželstva vzniklo aj právo nájmu družstevného bytu. Uvedené mal súd zistené z nájomnej zmluvy, k uzavretiu ktorej došlo za trvania manželstva. Pre vznik spoločného nájmu družstevného bytu je teda rozhodujúce uzavretie nájomnej zmluvy, nie deň, keď bol byt jednému z manželov pridelený. Preto za vznik spoločného nájmu družstevného bytu súd považoval v nadväznosti na nájomnú zmluvu predloženú žalobkyňou deň 21.6.1995.

13. Ustanovenie § 705 ods. 2 Občianskeho zákonníka rieši osud nájmu družstevného bytu po rozvode manželov, ktorí boli jeho spoločnými nájomcami. Spolu so spoločným nájmom je potrebné riešiť i otázku ďalšieho členstva v družstve. Keďže v danom prípade nebolo možné aplikovať ustanovenie § 705 ods. 1 prvá veta Občianskeho zákonníka, kedy dochádza k zániku spoločného nájmu družstevného bytu manželmi priamo zo zákona, bolo potrebné aplikovať ustanovenie § 705 ods. 2 druhá veta Občianskeho zákonníka, podľa ktorého sa rozvedení manželia môžu na zrušení práva spoločného nájmu bytu dohodnúť a na tom, ktorý z nich zostane členom družstva a užívateľom bytu, dohodnúť. V danom prípade, vzhľadom k tvrdenému dlhodobému faktickému stavu, ktorý mal súd zistený i z pripojeného rozvodového spisu, či ďalších listinných dôkazov (správy a rozhodnutia orgánu činného v trestnom konaní), z ktorých vyplýva, že už v roku 2014 žalovaný už 21 rokov nežil v spoločnej domácnosti so žalobkyňou a jeho pobyt sa nepodarilo zistiť ani v trestnom konaní, bolo možné prisvedčiť tvrdeniu žalobkyne, že so žalovaným sa nebolo možné na ďalšom osude ich spoločného nájomného vzťahu dohodnúť. Preto súd považoval v tomto smere žalobu za dôvodnú, keďže pri družstevnom byte okrem dohody bývalých manželov iný spôsob zániku spoločného nájmu družstevného bytu, než je rozhodnutie súdu, do úvahy neprichádza (ako napríklad pri byte nedružstevnom, kedy dochádza k zániku spoločného nájmu bytu manželmi aj zo zákona. Keďže však trvalé opustenie spoločnej domácnosti má rovnaké právne následky ako smrť manžela, žaloba by v tomto smere nebola dôvodnou).

14. Súd pri rozhodovaní prihliadal na nepopreté, nesporné tvrdenia žalobkyne o tom, že ku dňu rozhodovania súdu, a to už od začiatku 90. rokov, žalovaný predmetný byt neužíva, nakoľko spoločnú domácnosť opustil, v byte naďalej žije žalobkyňa, ktorá po celý čas uhradza nájomné a poplatky za služby spojené s užívaním bytu, pričom tieto od opustenia spoločnej domácnosti žalovaný neuhrádzal, nepodieľal sa ani na výživnom na v tom čase maloleté dieťa. Napokon, bolo možné prihliadať aj na to, že nárok na uzavretie zmluvy o nájme družstevného bytu v danom prípade vzniklo ako členke družstva práve žalobkyňi. Vzhľadom k uvedeným skutočnostiam bolo dôvodné a zároveň i spravodlivé rozhodnúť tak, že ďalej bude nájomcom uvedeného bytu a zostane i členkou družstva práve žalobkyňa.

15. V nadväznosti na doplnenie žaloby učené na pojednávaní, v zmysle ustanovenia § 712a ods. 8 Občianskeho zákonníka, súd v danom prípade posudzoval i to, či je dôvodné priznať žalovanému bytovú náhradu a ak áno, akú. Súd považoval za nepochybné, že vzhľadom k tvrdenému dlhodobému faktickému stavu, o ktorom nemal dôvod pochybovať, i v nadväznosti na oboznámené listinné dôkazy, nebolo dôvodné zaoberať sa vypratáním, resp. uložením povinnosti žalovanému nájomný byt vypratať (nakoľko to žalobkyňa predmetom sporu jednak neučinila, ale súd považuje za potrebné konštatovať, že pokiaľ by to aj urobila, nebolo by rozhodnutie súdu materiálne vykonateľným). To však neznamená, že keď súd nerozhoduje o povinnosti druhého manžela byt vypratať, že nerozhoduje ani o bytovej náhrade, teda neznamená to, že by žalovaný ako druhý manžel nemal na žiadnu bytovú náhradu nárok. Pri rozhodovaní súd vychádzal z tvrdeného skutkového stavu, v zmysle ktorého žalovaný už od začiatku 90. rokov, čo je ku dňu rozhodovania súdu takmer 30 rokov, uvedený byt neužíva. V danom prípade podľa názoru súdu možno hovoriť o trvalom opustení spoločnej domácnosti. Podľa názoru súdu možno predpokladať, s najväčšou pravdepodobnosťou, že po celú túto dobu žalovaný mal a ku dňu rozhodovania súdu má zabezpečené akékoľvek iné bývanie a teda, že bytovú náhradu nepotrebuje. Pokiaľ by tomu tak aj nebolo, vzhľadom k zistenému skutkovému stavu, k listinným dôkazom a skutočnostiam z nich vyplývajúcim, ktoré súd hodnotil vo vzájomných súvislostiach, by nebolo priznanie bytovej náhrady žalovanému v danom prípade spravodlivé, javilo by sa ako rozporné s dobrými mravmi, v nadväznosti na ustanovenie § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Z týchto dôvodov potom súd žalovanému bytovú náhradu priznať nemohol.

16. O trovách uvedeného konania rozhodol súd v súlade s § 255 ods. 1 v spojení s § 262 ods. 1 CSP, keď rozhodol najskôr o nároku na ich náhradu podľa úspechu v spore. V danom prípade bola v spore úspešnou žalobkyňa, ktorej žalobe súd v celom rozsahu vyhovel, preto jej vzniklo voči neúspešnému žalovanému právo na náhradu trov konania v rozsahu 100 %. O výške tejto náhrady súd rozhodne samostatným uznesením po právoplatnosti rozsudku, v súlade s § 262 ods. 2 CSP.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia, písomne, na Okresný súd v Čadci.

Právo podať odvolanie nemá ten účastník konania, ktorý sa tohto práva po vyhlásení rozsudku výslovne vzdá.

Žalobkyňa nie je oprávnená podať odvolanie, pretože na pojednávaní sa po vyhlásení rozsudku tohto práva prostredníctvom svojho zástupcu výslovne vzdala.

V odvolaní sa uvedie, ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, spisová značka, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). Odvolanie musí byť podpísané.

Odvolanie podľa § 365 ods. 1 CSP možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočnila jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- d) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- e) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- f) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- g) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 364 CSP rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa § 365 ods. 3 CSP odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa § 125 ods. 3 CSP podanie urobené v listinnej podobe treba predložiť v potrebnom počte rovnopisov s prílohami tak, aby sa jeden rovnopis s prílohami mohol založiť do súdneho spisu a aby každý ďalší subjekt dostal jeden rovnopis s prílohami. Ak sa nepredloží potrebný počet rovnopisov a príloh, súd vyhotoví kópie podania na trovy toho, kto podania urobil.

Ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľný exekučný titul, resp. k čomu sa zaviazal, môže oprávnený podať návrh na nariadenie výkonu rozhodnutia alebo návrh na vykonanie exekúcie podľa Exekučného poriadku. Súd môže nariadiť výkon rozhodnutia aj bez návrhu. Konanie o výkone neodkladného opatrenia nariadi súd vždy aj bez návrhu.